

Grundlovstale - Værløseegnens Historiske forening

1) Kvinders ligeret

Tak for invitationen til at holde grundlovstalen i disse historiske rammer og på denne historiske dag, hvor det er 100 år siden, at kvinderne fik valgret til nationale valg. Værløseegnens Historiske Forening har jo i samarbejde med Farum Lokalhistoriske Forening skrevet det på alle måder imponerende tobindsværk "FuresøHistorien", Her kan man kan læse om, hvordan slægtled efter slægtled har taget kampen op for en bedre tilværelse for dem selv og deres efterkommere - siden de første istidsjægere kom her til egnen for mere end 10.000 år siden. Min farfar, voksede op i stor fattigdom – men oplevede så småt velfærdssamfundets fremvækst under Stauning, HC Hansen og Krag.

Han sagde ofte: "Man skal ikke ønske sig tilbage til de gode gamle dage. De var ikke så gode endda". Min farfar, der også var en god socialdemokrat, holdt meget af Oskar Hansens sang fra 1923. Når jeg ser et rødt flag smælde, hvor et af versene lyder:

*Jeg har anet slægters striden
imod fremtids fjerne mål.*

*Jeg har set trælletoget i tiden
blive mænd bag ved kampfanens bål.*

*Jeg har set den i blafrende storme,-
jeg har elsket dens flammer i strid,
og bag den så jeg arbejdshænder forme
verden om til en lysere tid.*

At forme verden om til en lysere tid. Det har været målet gennem alle tider. Velfærd, retfærdighed, det gode samfund og det gode liv kommer ikke af sig selv. Levevilkår og rettigheder, som vi tager for givet i dag har andre før os måtte kæmpe for.

Demokratiet er på ingen måde en selvfølge. Det er noget vi skal kæmpe for. Som bekendt underskrev kong Frederik 7 den 5. juni 1849 Danmarks første grundlov, hvor De borgerlige frihedsrettigheder omsider blev slået fast: Ytrings-, forenings-, trykke- og forsamlingsfrihed. Samtidig blev der indført en form for demokrati - for de få udvalgte: Nemlig ustraffede og selvforsørgende mænd over 30 år. Alt i alt var der tale om, at ca. 15 % af befolkningen måtte stemme, mens – populært sagt – fruentimmere, forbrydere, fjolser, fattige, folkehold, fallenter og fremmede ikke nød samme privilegium.

Kampen for kvinders valgret var en kamp, der fandtes alle steder i samfundet – på tværs af classeskel, uddannelse og politisk ståsted. Og modstanden var hård. F.eks. udtalte den prominente Højre-politiker C.J.F. Ahlefeldt: “Jeg er overbevist om, at det vil være bedst for både mænd og kvinder, når kvinderne vil passe deres køkken og hus og så lade os mandfolk ... passe de offentlige sager”.

Min egen mormor gik på Marie Kruses gymnasium (den gang lå det på Frederiksberg) og skrev i foråret 1915 en stil om fordele og ulemper ved at give kvinder valgret. Heldigvis vejede argumenterne *for* valgret tungest i hendes stil. Helt overbevist var hun vist ikke dengang – det blev hun så senere i livet, hvor hun fik 11 børn og et utal af børnebørn som hun alle – drenge og piger - opfordrede til at drage ud og tage del i livet.

Jeg har ikke talt med hende om det, men jeg er overbevist om, at hun har nydt synet den sommerdag i 1915, hvor mere end 12.000 kvinder marcherede over Amalienborg Slotsplads for at markere, at årtiers kamp for ligeret endelig havde båret frugt, og at de nu kunne kalde sig rigtige medborgere i Danmark.

Personligt er jeg af den fast overbevisning, at kvinder på mange måder er bedre til at forvalte samfundet end os mænd. Mænd er meget optaget af at føre sig selv frem og optaget af den kortsigtede umiddelbare gevinst. Kvinder har som altovervejende hovedregel mere sans for sammenhænge, for omsorg og for løsninger, der holder på den lange bane. Måske er det sådan fordi det stadig - og heldigvis for det - er kvinders biologiske lod at bære det ufødte barn 9 måneder i sit skød. Det ville mænd ikke have tålmodighed til!

Der gik knap 10 år fra indførelsen af kvinders valgret, til at Danmark med Nina Bang fik sin første kvindelige minister.

Og mere fulgte. Når man kunne deltage i den politiske beslutningsproces, kunne man vel også prædike Herrens ord, dømme i retten og forsvare sit land. Kort efter 2. Verdenskrig fik vi de første kvindelige præster og i 1950 de første kvindelige dommere. I 70'erne fik kvinderne adgang til militæret.

I 2011 fik Danmark sin første kvindelige statsminister, der måske nok har stået mere modstand igennem end de fleste af hendes mandlige kollegaer. Og som stadig er smilende og med overskud og overblik intakt. Måske er verdens mest magtfulde nation, USA, på vej mod sin første kvindelige

præsident. Thorning og Clinton har jo ikke nået deres positioner takket været deres køn. Det er takket være deres kvalifikationer – og fordi deres mødre, bedstemødre, tog kampen op! Bag enhver stærk kvinde, står en endnu stærkere mor!

Men vi er ikke i mål endnu. Her i Furesø er det kun hver tredje politiker i byrådet, der er kvinde, hvilket næsten svarer til gennemsnittet på landsplan.

Forleden kunne man på de sociale medier opleve erhvervskvinden Stine Bosse juble over, at hvert fjerde bestyrelsesmedlem i de største danske virksomheder er kvinde. Det var rekord i forhold til tidligere, men hver fjerde er vel egentlig ikke en særlig imponerende rekord? En ny rapport fra FN viser også, at Danmark kun ligger på en 63. plads, når det kommer til kvindelige topledere.

Jeg talte med min kvindelige kollega fra Lyngby forleden, den konservative Sofia Osmani, der sagde, at specielt børn undrer sig, når hun siger, at hun er borgmester. ”Men en borgmester, det er da en mand” siger de. Det er alligevel tankevækkende, at børnene siger det her 100 år efter, at kvinderne fik valgret. Furesø/Farum/Værløse har aldrig haft en kvindelige borgmester. Det kommer en gang – ad åre!

2) Demokratisk deltagelse og unge

Demokratiet skal næres og holdes i live ellers eroderer det. Use it og loose it – som man siger på engelsk. Her er det vigtigt, at vi husker vores unge borgere.

Undersøgelser har vist, at hvis vi ikke får de helt unge til at deltage i demokratiet, så er der stor sandsynlighed for, at vi taber dem resten af livet.

FN's tidligere generalsekretær, Kofi Annan, har engang sagt: ”Ingen er født som god borger. Ingen nation er født med demokrati. Snarere er begge processer, der udvikler sig over en livstid. Unge mennesker må blive involveret fra deres fødsel.”

Jeg er rigtig glad og stolt over, at vi i Furesø har fået et demokratisk valgt ungeråd. De har sat sig som mål, at Furesø ved næste valg skal være i top 5, når det handler om unges stemmeprocent. Og Ungerådet har allerede arrangeret et vælgermøde for ungdomspolitikere som led i den nuværende valgkamp.

At de unge her i Furesø har taget en nødvendig udfordring op, er der ingen tvivl om. Ved seneste kommunalvalg stemte kun ca. 60% af de unge mellem 18 og 29 år, mens den samlede stemmeprocent var 79%.

Deltagelsen i demokratiet har også en social slagside. Under halvdelen (48 %) af de borgere i Furesø, der er på kontanthjælp stemte ved kommunalvalget sidste gang. Det skal vi også have fokus på.

3) Demokrati og fællesskab udfordres

Men det er ikke kun valgdeltagelsen, vi skal holde øje med, hvis vi vil styrke demokratiet.

Vi skal værne om det fællesskab, som demokratiet bygger på. Her i Furesø kan vi se frem til at byde nye borgere velkommen. Vi er blevet en attraktiv bosætningskommune, som borgere fra andre kommuner gerne vil flytte til. Sidste år blev vi 589 flere Furesøborgere – og den udvikling forventer vi vil fortsætte de kommende år. Vi skal tage godt imod vores nye Furesøborgere, og her er vi jo privilegerede, at have foreninger som Værløseegnens Historiske Forening, der kan fortælle om den historie, som vi er rundet af.

Flygtninge er en anden ny befolkningsgruppe, der er med til at påvirke vores lokale fællesskaber. Vi har pligt til at hjælpe mennesker i nød, og vi skal hjælpe på en klog måde, så vi vores nye medborgere bliver en del af et forpligtende fællesskab.

Her i Furesø afholdte integrationsrådet i februar måned et borgermøde om flygtninge og arbejdet med integration. 130 Furesøborgere dukkede op – heraf valgte de 70 at melde sig som netværkspersoner, der hjælper flygtningene med at komme ind i vores lokalsamfund.

Og man kan allerede se, at det har en effekt. Når jeg cykler rundt i byen møder jeg tit danske familier, der er på tur sammen med flygtningefamilier.

Men ét er at tage imod flygtninge med åbne arme og gøre dem til en del af fællesskabet. Vi bliver også nødt til at være tydelige i, hvad det indebærer at være en del af fællesskabet. Vi skal turde stille krav og have forventninger. Vores nye medborgere skal, så vidt det overhovedet er muligt, have arbejde, blive selvforsørgende og aktive medborgere. Det er godt for integrationen og for demokratiet.

Det er helt galt, at der i visse dele af landet er tendenser i retning af parallelsamfund, der kulturelt lukker sig om sig selv. Vi ser også i den aktuelle valgkamp eksempler på rabiate forkyndere, der chikanere kandidater forsøger at skræmme medborgere fra at stemme til demokratiske valg. Det er selvfølgelig helt uacceptabelt.

Rabiate holdninger skal ikke ties ihjel, men skal mødes med klar og fast dialog, hvor vi værner om demokrati, ytringsfrihed, kvinders rettigheder, seksuel ligestilling, religionsfrihed og andre grundlæggende værdier.

Vi skal for alt i verden forhindre, at unge fanges ind i parallelmiljøer, der giver dem en identitet ved at stå udenfor det demokratiske fællesskab. Det er om noget læren af de ulykkelige hændelser ved Krudttønden og Synagogen tidligere på året.

Integration går begge veje og stiller krav til os alle. Vi, der allerede bor i Danmark, skal give mulighed for at vores nye medborgere kan bidrage med deres erfaringer og viden. Vi skal se flygtninge som en ressource, der kan bidrage til det danske samfund, hvad enten den enkelte flygtning er tandlæge, mekaniker eller landmand.

Det handler i grunden om, at man skal føle sig hjemme. Et godt eksempel er det årlige Farverige Furesø, som vi holder om en uges tid, hvor vi netop hylder mangfoldigheden og byder andre kulturer velkommen. Her anerkender vi, at det er i orden at have et andet udgangspunkt end det pæredanske – og samtidig være en del af det vores samfund.

4) Den demokratiske dialog udvikles

Afslutningsvist vil jeg sige, at demokrati er mere end at sætte et kryds på en stemmeseddel hver fjerde år.

Danskerne er stadig meget interesserede i politik, men mange foretrækker at føre debatten over spisebordet eller hækken end til partimøder. Og det stiller krav til os politikere, hvis vi skal blive ved med at være i kontakt med vores borgere.

Et eksempel her fra kommunen er arbejdet med folkeskolereformen, hvor vi nedsatte et rådgivende udvalg bestående af borgere med særlig viden på lige

netop udviklingen af folkeskolen. Det har ikke kun kvalificeret vores politiske beslutninger, men også skabt et fællesskab og et medansvar for at udvikle og folkeskolen i Furesø.

Dronning Margrethe har engang i en nytårstale sagt: "Det skulle være demokratiets kendetegn, ikke at de fleste har ret, men at alle giver plads for hinanden".

Og det er netop det, vi skal prøve at efterleve her i Furesø. Vi skal have bredt den politiske dialog ud, så den involverer langt flere borgere med lige præcis den viden, som hverken byrådspolitikere eller administration besidder.

Alt i alt skal vi udvikle vores fællesskab, så vi lukker flere ind i den demokratiske samtale

Og det bringer mig tilbage til sommerdagen i juni 1915, hvor de mere end 12.000 kvinder marcherede igennem de københavnske gader. De mange års kamp for demokratisk indflydelse og ligestilling satte en dagsorden og fik tanker til at spire og gro. Tanker der har påvirket generationer af unge kvinder og mænd til ikke at tage alting for givet. Til at kæmpe for forandring og retfærdighed. Og til at tro på, at det kan lykkes, at forme verden om til en lysere tid.

I anledningen af 100 årsdagen for kvinders valgret vil jeg med henvisning til den aktuelle valgkamp slutte med et: May the best woman win.

Tak for ordet.